

Fullmäktige 15.09.2025

Motion om att införa en mätare för krontäckning på stadsdelsnivå

Beredning och upplysningar:
Kuusisto-Hjort Paula
Ahlgren Heidi
Söderman Tarja
Rönnberg Marika
fornamn.efternamn@esbo.fi
Telefon 09 816 21

Förslag

Föredragande

Fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på ledamöterna Henna Kajavas och Päivi Puntilas m.fl. motion 20.1.2025 om att införa en mätare för krontäckning på stadsdelsnivå samt konstaterar att motionen är slutbehandlad.

Behandling

Beslut

Redogörelse

Motionen

Henna Kajava och Päivi Puntila samt 25 andra ledamöter lämnade 20.1.2025 en motion om att införa en mätare för krontäckning på stadsdelsnivå.

I motionen konstateras att krontäckningen indikerar hur stadens nät av grönområden fungerar. Den styr till att bevara närnatur när stadsområdet förtätas och att öka trädbeståndet i områden med svag krontäckning. Krontäckningen följs ofta upp på stadsnivå, men den borde bedömas och utvecklas särskilt på stadsdelsnivå, eftersom extrema väderfenomen och rekreationsfördelar i allmänhet är lokala. I motionen lyfts det fram att krontäckning ingår bland annat i målen för EU:s förordning om restaurering av natur och i principen 3-30-300. Denna princip innebär att alla ska kunna se minst tre träd från sin bostad, att varje bostadsområde ska ha minst 30 procents krontäckningsgrad och att alla invånare ska ha högst 300 meter till ett grönområde. I motionen lyfter man dessutom fram olika städers krontäckningsnivåer och mål för krontäckningen både i Finland och internationellt. Ledamöterna föreslår att Esbo stad inför en indikator för krontäckning och fastställer minimimål för krontäckning både på stads- och stadsdelsnivå.

Svar på motionen

Trädbeståndet producerar flera ekosystemtjänster i stadsområdena. Träden ökar trivseln, ger skugga och gör luften svalare, binder och avdunstar dagvatten och binder luftföroreningar. Krontäckningens

betydelse ökar i och med klimatförändringen när temperaturen stiger och det uppstår kraftiga regn. Krontäckningen har konstaterats förbättra invånarnas psykiska och fysiska välbefinnande och stödja naturens mångfald.

Enligt undersökningar är förhållandet mellan krontäckning och invånarnas hälsa oftast linjärt, och det har inte påvisats något entydigt minimivärde för krontäckning som tryggar invånarnas välbefinnande och naturens mångfald. De stadsspecifika målnivåerna för krontäckning varierar också internationellt mellan 20 och 60 procent.

Syftet med artikeln om stadsmiljön i EU:s förordning om restaurering av natur är både att förbättra naturens mångfald och främja anpassningen till klimatförändringen. Krontäckningen i stadsområden som omfattas av förordningen ska hålla sig på över tio procent i städernas tätortsområden fram till år 2030. Från år 2030 ska krontäckningen i varje stadsområde ökas till en tillfredsställande nivå som fastställs skilt av varje medlemsstat. Det material som används i Finland och vad som är en tillfredsställande nivå avgörs senare utifrån en nationell restaureringsplan som nu utarbetas och som avses bli färdig år 2027.

Krontäckningen kan beräknas med hjälp av flera olika fjärranalysmaterial vars precisionsgrad varierar. Krontäckningen i Esbos urbana områden varierar enligt materialet mellan 38 och 60 procent. Variationerna i materialet som samlas regelbundet i Esbo är betydande mellan olika år. Problemen kring materialet visar att de värden som beräknats med olika metoder inte nödvändigtvis är jämförbara till exempel mellan olika städer, och eventuella målnivåer bör kopplas till ett visst material eller en viss uppföljningsmetod.

På stadsdelsnivå bör man beakta att många bostadsområden i Esbo har sådana värden för grönområden som inte stöds av ökad krontäckning. I Esbo utarbetades till exempel år 2021 ett åtgärdsprogram för ängar och öppna områden där man lyfte fram betydelsen av de öppna områdenas naturvärden för stadsnaturen och stödandet av nätverket som de bildar. Även ur kulturhistorisk, stadsbildsmässig och jordbruksmässig synvinkel är många öppna grönområden viktiga.

Inom material som samlas regelbundet är krontäckning en fungerande mätare för uppföljning av trädbeståndet och de ekosystemtjänster som det producerar. Det är dock inte ett fungerande verktyg för styrning av planläggningen, eftersom utgångspunkterna inom olika områden och stadsstrukturer varierar. Vid utarbetandet av detaljplaner styrs mängden urban grönska i kvartersområdena med en grönkoefficient som togs i bruk i Esbo hösten 2024 och som betonar bland annat bevarandet av det befintliga trädbeståndet och planteringen av nya träd. Andra motsvarande verktyg för bedömning av planernas konsekvenser, som styr till att trygga och öka krontäckningen, utvecklas till exempel inom projektet ARVO.

I färdplanen för ett natursmart Esbo har man identifierat mätare med hjälp av vilka naturtillståndet och dess utveckling i fortsättningen följs upp i Esbo. Krontäckningen ingår i dessa mätare. Innan mätaren tas i bruk ska det dock avgöras vilket material som används vid beräkningen. Vid utvecklingen av mätaren beaktas bland annat materialets exakthet och reproducerbarhet. Samtidigt bedöms vilken typ av mätare och material som lämpar sig för uppföljning på stadsdelsnivå.

En tillfredsställande nivå på krontäckningen för Esbos tätortsområden som helhet fastställs i samband med genomförandet av förordningen om restaurering av natur.

Beslutshistoria

Stadsstyrelsen 11.8.2025 § 238

Förslag

Föredragande
Stadsmiljödirektör Isotalo Olli

Stadsstyrelsen föreslår att fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på ledamöterna Henna Kajavas och Päivi Puntilas m.fl. motion 20.1.2025 om att införa en mätare för krontäckning på stadsdelsnivå samt konstaterar att motionen är slutbehandlad.

Beslut

Stadsstyrelsen:
Föredragandens förslag godkändes enhälligt.

Beslutshistoria

Bilaga

Tilläggsmaterial

- Valtuustoaloite 20.1.2025 latvuspeittävyden mittarin käyttöönottamiseksi kaupunginosatasolla Espoossa

För kännedom